

офіційний веб-сайт.URL:<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/81171053>
(дата звернення: 26.10.2019).

4. Пушай В. І. Уступка вимоги і переведення боргу в цивільних правовідносинах (за матеріалами судової практики): монографія. Харків: Екограф, 2010. 180 с.
5. Эрделевский А. М. Компенсация морального вреда. Москва: Р. Валент, 2007. 272 с.
6. Arden J., Burrows A., Faber D., Harpum C., Silber S. Damages for Personal Injury: Non-Pecuniary Loss. A Consultation Paper. Norwich, 1995. 165 p.
7. Civil Code of the Netherlands (Burgerlijk Wetboek): revised in 1992. URL: <http://www.dutchcivillaw.com/civilcodegeneral.htm> (Last accessed: 01.10.2019).
8. Law Reform (Miscellaneous Provisions) Act of the United Kingdom of 1934. Official web-site of the UK legislation. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/Geo5/24-25/41/section/1> (Last accessed: 10.10.2019).
9. Principles of European Law. Non-Contractual Liability Arising out of Damage Caused by Another. Vol. 7. Prepared by C. von Bar. Munich, 2009. 1383 p. URL:https://books.google.com.ua/books?id=pxq7APMCAJUC&pg=PR8&lpg=PR8&dq=principles+of+european+law.+noncontractual+liability+text&source=bl&ots=0X2cSMZZ95&sig=ACfU3U3xjd38AamQfHwQjMzOQb3NwVm0RQ&hl=ru&sa=X&ved=2ahUKEwi7juuar_nkAhXDL4sKHcGPCYQ4PBD0ATAIegQICRAB#v=onepage&q=transfer&f=false (Last accessed: 10.10.2019).

Ключові слова: моральна шкода, зобов'язання, правонаступництво, спір, недоговорна відповідальність.

Keywords: moral damages, obligations, succession, dispute, unreasonable liability.

Рябошанченко Анастасія Олександрівна,
кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного та
європейського права Національного університету «Одеська юридична
академія»

МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА У ЗАРУБІЖНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Термін «міжнародне приватне право» (private international law) вперше запропонував представник Гарвардської школи права суддя Верховного суду США Дж. Сторі, що вживається разом із іншим терміном – «колізійне право» (conflict of laws) [1, с. 507]. Загалом поява колізійних норм має давню історію і пов'язана із розвитком контактів між людьми, що мешкали на різних територіях та належали до різних соціальних, релігійних груп. Перші приклади

колізійних норм пов'язують з крахом Римської імперії. Дослідження генеалогії норм, що регулювали транскордонні відносини з часів Середньовіччя до сьогодення, надало можливість А. Х. Нейдхардту зазначити, що міжнародне приватне право є інструментом, який трансформує домінуючі «способи мислення». Ідеї й припущення, що домінують праворозуміння на певній території, вплинули на формування меж і функцій колізійного права, при чому закон, який регулює транскордонну відносини, відіграє вирішальну роль у формулюванні та консолідації суверенної влади [2, с. 1].

У юриспруденції сформувалося декілька підходів до розуміння юридичної природи міжнародного приватного права, відповідно до яких воно «включається у міжнародне право; розглядатися як частина цивільного права; є самостійною галуззю національного права, підкреслюючи при цьому цивілістичний характер її норм; як полісистемний комплекс, що включає норми міжнародного та національного права, при цьому не відноситься ні до міжнародного, ні до національного права» [3, с. 172].

Глобалізація посилює інтеграційні процеси у правовій сфері, у тому числі у приватному праві, що відображається на національному та міжнародному правопорядках. Приймаючи до уваги, що міжнародна спільнота рухається до більш складної системи відносин, у якій недержавні суб'єкти набувають все більшого значення, міжнародні та національні закони стають більш тісно взаємопов'язаними, посилюється інтерес до розвитку міжнародного приватного права як науки, галузі знань та навчальної дисципліни. Володіння такими компетенціями є необхідною умовою для формування професійних навичок сучасного юриста, оскільки у сучасних умовах необхідні правники зі знаннями та практичними навичками роботи з іноземними правовими нормами, що регулюють правовий статус іноземного елемента. Так, питання з міжнародного приватного права виникають на практиці тоді, коли є необхідність у: складанні контракту з іноземним аспектом; консультуванні клієнта, якому не сплатили за поставлений ним товар і який тепер хоче подати до суду на іноземного покупця; консультуванні клієнта, який одружився за кордоном і має намір розлучитися у своїй країні; консультуванні клієнта з отримання аліментів від особи, яка мешкає за кордоном тощо.

У 1997 р. Парламентська асамблея Ради Європи прийняла документ «Викладання публічного і приватного міжнародного права», який містить рекомендації щодо побудови програм з навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право», при цьому наголошується, що кожна школа і юридичний факультет повинні розробити обов'язковий базовий курс з цього предмету. Також рекомендується розробити додаткові курси, що викладаються на

факультативній основі на просунутих рівнях навчання. До тем базового курсу міжнародного приватного права пропонується включити: джерела міжнародного приватного права; взаємозв'язок між приватним і публічним міжнародним правом; принципи юрисдикції при прийнятті рішень; вибір права, яке необхідно застосовувати; визнання та виконання іноземних судових рішень. Додатковий курс може передбачати ознайомлення з міжнародним арбітражем, міжнародними контрактами, міжнародним правом компаній, міжнародними спорами, міжнародним сімейним правом і правонаступництвом [4].

Аналіз зарубіжних навчальних програм юридичних факультетів, юридичних шкіл свідчить про те, що викладання міжнародного приватного права здійснюється на останньому році навчання при здобутті ступеню магістра, оскільки питання, які охоплюються цим предметом, передбачають попереднє оволодіння основами речового, зобов'язального, спадкового, сімейного, трудового права, цивільного процесу тощо. Не володіючи достатньо повною картиною того, як регулюються приватно-правові відносини на національному рівні, важко засвоїти особливості, які привносить в регулювання так званий «іноземний елемент».

У багатьох університетах при юридичних школах відкриваються центри з міжнародного приватного права. У якості прикладу можна навести досвід функціонування такої інституції в Університеті Абердіна (University of Aberdeen) – найстарішому вищому навчальному закладі Великобританії. З метою сприяння розвитку міжнародного приватного права і надання платформи для обговорення актуальних питань у цій сфері, удосконалення викладання міжнародного приватного права у 2012 р. тут заснували Центр міжнародного приватного права. Зазначається, що його робота «сприяє розвитку традиційних тем міжнародного приватного права, спробам європеїзації або глобалізації аспектів цього предмета, а також конкретним сучасним викликам, починаючи від міжнародних угод про сурогатне материнство, закінчуючи потенційною можливістю використання технології блокчейн в контексті перехресної взаємодії» [5].

У США Американська асоціація міжнародного права (ASIL), починаючи з 1997 р., щороку опублікує електронний посібник, який містить посилання на ресурси, структуровані відповідно до типової моделі побудови курсу з міжнародного приватного права, рекомендованої Асоціацією міжнародного права (ILA) – найавторитетнішої міжнародної неурядової організації: міжнародні організації; міжнародна торгівля товарами; міжнародний комерційний арбітраж; регіональна гармонізація; міжнародне приватне право в

США; приватні міжнародні юридичні ресурси щодо LEXIS, WESTLAW, HeinOnlin та ін. Це видання призначено для використання студентами, викладачами, практикуючими юристами, науковцями та дослідниками [6].

Таким чином, оволодіння знаннями, вміннями, навичками у сфері міжнародного приватного права є невід'ємним елементом у навчальних програмах вищих навчальних закладів по всьому світові з метою підготовки висококваліфікованих, компетентних й затребуваних юристів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Оссауленко С. Л. К вопросу о понятии «международное частное право» [Електронний ресурс] / С. Л. Оссауленко // Молодой ученый. – 2015. – №19. – С. 507–510. – Режим доступа: <https://moluch.ru/archive/99/22360/> (дата звернення: 31.10.2019)
2. Alberto Horst Neidhardt The Transformation of European Private International Law A Genealogy of the Family Anomaly : Thesis submitted for assessment with a view to obtaining the degree of Doctor of Laws of the European University Institute. – Florence, 2018. – 546 p.
3. Алешина А. В. Особенности преподавания курса международного частного права в современном вузе / А. В. Алешина, В. А. Косовская // Известия РГПУ им. А. И. Герцена. –2019. – № 191. – С. 167–172.
4. The Teaching of Public and Private International Law. Session of Strasbourg – 1997 / Justitia et PACE [Електронний ресурс]. – Режим доступа: http://www.idi-iil.org/app/uploads/2017/06/1997_str_01_en.pdf (дата звернення: 31.10.2019).
5. Centre for Private International Law / University of Aberdeen [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <https://www.abdn.ac.uk/law/research/centre-for-private-international-law-70.php> (дата звернення: 31.10.2019).
6. Private International Law Don Ford [Електронний ресурс]. – Режим доступа: https://www.asil.org/sites/default/files/ERG_PRIVATE_INT.pdf (дата звернення: 31.10.2019).

Ключові слова: міжнародне приватне право, міжнародне публічне право, колізійне право, юрисдикція, глобалізація, іноземний елемент.

Keywords: international law, private law, international law, public law, right to jurisdiction, jurisdiction, global politics, foreign element.